

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेखालील तुट भरून
काढण्यासाठी अर्थसहाय्य सन २०१९-२०

महाराष्ट्र शासन

अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग

शासन निर्णय क्र.विसउस/कार्या-४(अर्थ)/प्र.क्र.१३७/२०१९-२०/राअसु

जी.टी.हॉस्पिटल कॉम्प्लेक्स, ८ वा मजला

लो.टि.मार्ग, मुंबई-४००००९

दिनांक-०९ फेब्रुवारी, २०२०.

वाचा-

१. कृषी व अन्न नागरी पुरवठा शासन निर्णय क्र.EST १५६३/१३३०-S-IV दिनांक ११ सप्टेंबर १९६९ व दिनांक २५/११/१९६४.
२. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अधिनियम-२०१३.
३. वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग परिपत्रक क्र.विसउस/कार्या-४(अर्थ)/२०१५-१६/तुट निधी/प्र.क्र.३८९/२७१७ दि.३०/९/२०१५.
४. वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१९/प्र.क्र.९२/अर्थ-३ दि.०८ जुलै, २०१९

प्रस्तावना-

केंद्र शासनाने दि.५ जुलै २०१३ पासून राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अधिनियम २०१३ देशात लागू करण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यानुसार देशपातळीवर ग्रामिण भागातील ७५ टक्के व शहरी भागातील ५० टक्के नागरीकांचा समावेश करण्यात आला आहे. या लाभार्थ्यांना प्रत्येक महिन्यास अनुदानीत दराने धान्य उपलब्ध करून देण्याबाबत तरतुद करण्यात आलेली आहे. अंत्योदय अन्न योजनेखालील कुटुंबाना प्रचलित निकषाप्रमाणे प्रतिमाह ३५ किलो तर प्राधान्य कुटुंबातील लाभार्थ्यासाठी प्रतिव्यक्ती प्रतिमाह ५ किलो याप्रमाणे धान्य देण्यात येते. याकरीता राज्यातील लाभार्थ्यासाठी एकूण ३,८३,७५८ मे.टन मासिक अन्नधान्य मंजूर आहे. अन्नधान्य रास्तभाव दुकानातून तांदुळ रु.३ प्रति किलो, गहु रु.२ प्रति किलो व भरडधान्य रु.१ प्रति किलो दराने देण्याची तरतुद अधिनियमात आहे. अन्नधान्य व्यवहारातील खरेदी व वाहतुक, हमाली व हाताळणूक यावरील अनुषंगिक खर्च असा एकूण खर्च व धान्य विक्रीतून प्राप्त होणारी रक्कम वजा जाता योजनेमध्ये येणारी तुट भरून काढण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे. त्या अनुषंगाने खालीलप्रमाणे शासन निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय-

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना संपूर्ण राज्यात दि.१ फेब्रुवारी २०१४ पासून लागू करण्यात आली आहे. सन २०१९-२० या वित्तीय वर्षात राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेतील अन्नधान्य व्यवहारात दुकानदाराचे मार्जिन, PoSमार्जिन आणि वाहतुक व हाताळणूकीवरील अनुषंगिक खर्च यामुळे स्वीय प्रपंजी लेख्यात येणारी तुट भरून काढण्यासाठी मंजूर तरतुद रक्कम रु.१२२६,६७,६०,०००/-आहे.

२. त्यापैकी वित्त विभागाने मुक्त केलेल्या ६० % रक्कमेमधून माहे एप्रिल २०१९ ते डिसेंबर २०१९ कालावधीत रास्तभाव दुकानदारांनी प्रत्यक्ष वाटप केलेल्या धान्याच्या अनुषंगाने दुकानदारास दयावयाचे प्रति किंविटल रु.७०/- प्रमाणे मार्जिन (Offline Sale) तसेच PoS मशीनद्वारे वितरीत केलेल्या धान्यासाठी दयावयाचे प्रति किंविटल रु.१५०/- मार्जिन (Online Sale) आणि या कालावधीत वाहतुक, हमाली व हाताळणूक याबाबीवर झालेला प्रत्यक्ष अनुषंगिक खर्च अशा तिन्ही बाबीसाठी प्रतिपूर्ती करावयाची अर्थसहाय्य रक्कम रु.७०७,४७,८५,०००/- (अक्षरी रूपये सातशे सात कोटी सत्तेचाळीस लाख पंच्याँशी हजार फक्त) सोबतच्या विवरणपत्रानुसार वित्तीय सल्लागार व उपसचिव आणि जिल्हाधिकारी यांना मंजूर करण्यात येत आहे.

३. लेखाधिकारी आणि जिल्हाधिकारी (जिल्हा पुरवठा अधिकारी/ अन्नधान्य वितरण अधिकारी) यांनी अन्नधान्य व्यवहारातील तुटीच्या रक्कमेची प्रतिपूर्ती करण्यासाठी अधिदान व लेखा कार्यालय व जिल्हा कोषागार कार्यालय येथून अनुक्रमे रक्कम आहरीत करून या प्रयोजनासाठी होणारा खर्च मागणी क्र.एम-२, मुख्यलेखाशिर्ष २४०८-अन्न साठवण व वखार साठवण (०१)अन्न, १०१-प्रापण व पुरवठा,(०३) प्रापण वितरण व किंमत नियंत्रण ,(०३)(१८)राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजनेवरील तुटीच्या प्रतिपूर्तीसाठी अर्थसहाय्य (२४०८०६२७)३३-अर्थसहाय्य या लेखाशिर्षाखाली आर्थिक वर्ष २०१९-२० च्या मंजूर अर्थसंकल्पिय तरतुदीमधून भागविण्यात यावा.मुंबई क्षेत्रासाठी लेखाधिकारी, वित्तीय सल्लागार व उपसचिव,अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांना रक्कम आहरीत करण्यासाठी आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

४. मुंबई क्षेत्रासाठी लेखाधिकारी,वित्तीय सल्लागार व उपसचिव,अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांनी अर्थसहाय्य रक्कम अधिदान लेखा कार्यालय,मुंबई येथून आहरीत करून वित्तीय सल्लागार व उपसचिव, अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग यांच्या स्वीय प्रपंजी लेख्यात मुख्यलेखाशिर्ष ४४०८- अन्न साठवण व वखार साठवण यावरील भांडवली खर्च, ०१-अन्न,१०० भांडवली लेख्यावरील जमा व वसुली, (०३) प्रापण वितरण व किंमत नियंत्रण, (००)(०५) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना-मुंबई शहर- भांडवली लेख्यावरील जमा व वसुली (४४०८०३४४),७० वजा वसुली लेख्यात आणि मुफसल क्षेत्रासाठी (ग्रामिण) अर्थसहाय्य रक्कम जिल्हाधिकारी (जिल्हा पुरवठा अधिकारी/ अन्नधान्य वितरण अधिकारी) यांनी जिल्हा कोषागार कार्यालयातून आहरीत करून जिल्हाधिकारी यांचे स्वीय प्रपंजी लेख्यात लेखाशिर्ष ४४०८ अन्न साठवण व वखार साठवण यावरील भांडवली खर्च ०१-अन्न, १०० भांडवली लेख्यावरील जमा व वसुली (०३), प्रापण वितरण व किंमत नियंत्रण, (००)(०६) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा योजना मुफसल भांडवली लेख्यावरील जमा व वसुली (४४०८०३५३),७० वजा वुसली लेख्यात वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण २०१५/प्र.क्र.६/कोषा प्र-५ दिनांक २७ सप्टेंबर,२०१६ नुसार पुस्तकी समायोजनाद्वारे (फक्त मुफसल क्षेत्रासाठी) जमा करण्यास या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

५. सदर योजनेवरील अर्थसहाय्य रक्कम विनाअट स्वरूपाची आहे. तरी सदर देयक सादर करतेवेळी वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र.मुंधिनि-१००७/प्र.क्र.२२/०७/विनिमय दिनांक १६ मे २००७ नुसार प्रमाणकाच्या दर्शनी भागावर बिनशर्त (Unconditional) असल्याबाबत शिकका मारण्यात यावा.

६. प्रमाणित करण्यात येते कि, या प्रकरणी वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक- अर्थसं-२०१९/प्र.क्र.९२/अर्थ-३ दि. ०८ जुलै, २०१९ मधील अटी व शर्तीची पुरता झाली आहे. उपरोक्त शासन परिपत्रकामध्ये प्रशासकीय विभागास मिळालेल्या प्राधिकारानुसार व वित्त विभाग अनौपचारीक संदर्भ क्र. ५५, व्यय-१० दि. १९ डिसेंबर,२०१९ च्या सहमतीने सदर आदेश निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतरथळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२००२०४१२२४३७५४०६ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने
सोबत-जिल्हानिहाय अपेक्षित तुट रक्कमेचे विवरणपत्र

(अभय धांडे)
वित्तीय सल्लागार व उपसचिव

प्रत-

- १) सर्व जिल्हाधिकारी
- २) सर्व जिल्हा पुरवठा अधिकारी
- ३) सर्व अन्नधान्य वितरण अधिकारी
- ४) सहसचिव(नापु-२२), अ.ना.पु.व ग्रा.सं.विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) महालेखापाल-१/२(ले व अ)महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर
- ६) अधिदान व लेखा कार्यालय, बांद्रा, मुंबई-५१
- ७) सर्व जिल्हा कोषगार अधिकारी, जिल्हा कोषगार कार्यालय-
- ८) कार्यासन अधिकारी, (व्यय-१०) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ९) कार्यासन-३(रोख शाखा) विसउस कार्यालय
- १०) कार्यासन-३(देयक शाखा) विसउस कार्यालय
- ११) कार्यासन-७(१), ७(२) विसउस कार्यालय
- १२) कार्यासन -११, १२ विसउस कार्यालय
- १३) निवड नस्ती.

अन्न नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग शासन निर्णय क्र.विसउस/कार्या-4(अर्थ)/2019-20/प्र.क्र-137/राअसु सोबतचे जिल्हानिहाय अपेक्षित तुट रक्कमेचे (अर्थसहाय्य) विवरणपत्र

(रक्कम रूपयात)

अ.क्र.	जिल्हा	एप्रिल 2019 ते डिसेंबर 19 अपेक्षित तुट रक्कमेचे विवरणपत्र
1	मुंबई	643816000
2	ठाणे	82269000
3	पालघर	211957000
4	रायगड	201791000
5	रत्नागिरी	141256000
6	सिंधुदुर्ग	76635000
7	नाशिक	406213000
8	धूळे	138342000
9	जळगाव	286045000
10	नंद्रवार	136832000
11	अहमदनगर	287234000
12	पुणे ग्रामिण	292005000
13	पुणे शहर	114375000
14	सोलापुर ग्रामिण	195725000
15	सोलापुर शहर	42170000
16	कोल्हापुर	277801000
17	सांगली	177412000
18	सातारा	178278000
19	औरंगाबाद	225810000
20	जालना	142188000
21	नांदेड	227426000
22	बीड	159926000
23	उस्मानाबाद	117027000
24	परभणी	114622000
25	लातूर	209984000
26	हिंगोली	91222000
27	अमरावती	216980000
28	वाशिम	101827000
29	अकोला	148460000
30	बुलढाणा	175581000
31	यवतमाळ	240267000
32	नागपूर ग्रामिण	183547000
33	नागपूर शहर	149094000
34	वर्धा	112516000
35	भंडारा	141965000
36	गोंदिया	115915000
37	चंद्रपूर	185879000
38	गडचिरोली	124393000
	एकूण	7074785000

(अभ्यं धांडे)
वित्तीय सल्लागार व उपसचिव